

De reactie van Levende Talen op het eindadvies van het platform Onderwijs2032

Kinderen die in 2015 voor het eerst naar school gaan, solliciteren rond 2032 naar hun eerste baan. Welke kennis en vaardigheden hebben deze kinderen nodig om optimaal te kunnen functioneren in de samenleving van de toekomst?

Vaardig, waardig, aardig. Deze eigenschappen ziet het platform Onderwijs2032 onder voorzitterschap van P. Schnabel (de 'Commissie Schnabel') bij de leerling die in 2032 uitstroomt uit het voortgezet onderwijs om zo toegerust te beginnen aan een vervolgopleiding of de arbeidsmarkt te betreden. De termen staan voor nadruk op persoonsvorming, kennisontwikkeling en maatschappelijke vorming. Het rapport bepleit een vaste basis van kennis en vaardigheden die het *kerncurriculum* moet vormen met de schoolvakken Nederlands, Engels en rekenen/wiskunde, aangevuld met burgerschap en digitale geletterdheid.

De vakken uit het *kerncurriculum* staan in het rooster van basis- en voortgezet onderwijs. Beschrijving van een doorlopende leerlijn moet voorkomen dat in het voortgezet onderwijs met bijvoorbeeld Engels weer helemaal opnieuw begonnen wordt. Het eerste ijkpunt ligt bij de overgang van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs.

De opstellers van het rapport doen nog geen uitspraken over een gewenst niveau op dat moment en maken evenmin een verwijzing naar een referentiekader. Dit wordt een taak voor de uitwerkers van de hoofdlijnen; Levende Talen als inhoudelijke vakvereniging wil uiteraard bij de uitwerking van deze hoofdlijnen betrokken worden. Levende Talen zal voor de ijkpunten voor Engels zeker aandringen op toepassing van het Europees Referentiekader (ERK).

Levende Talen ziet voor- en nadelen van heel vroeg beginnen met Engels; het effect van zeer vroeg beginnen is omstreden. Levende Talen neemt geen stelling, maar vindt het wel heel belangrijk dat voor het einde van het po haalbare en duidelijke, toetsbare doelen worden vastgelegd. Anders wordt die doorlopende leerlijn naar het vo een illusie. Er zal overigens flink geïnvesteerd moeten worden in de kennisbasis Engels van basisschoolleraars en de beheersing van de didactiek.

In het rapport wordt gesproken over drie *leerdomeinen* (Mens & Maatschappij, Natuur & Technologie, Taal & Cultuur). Uitgaande van de stelling *meer van minder* zal een aantal vakken als verplicht vak komen te vervallen, zoals geschiedenis, Frans en Duits. Aandachtsgebieden zijn namelijk de vakoverstijgende vaardigheden en het verband tussen vakken binnen de context van de maatschappij. De uitwerkers van de adviezen in de zgn. leerlabs zullen 'scherpe' keuzes moeten maken van wat leerlingen uit de drie leerdomeinen minimaal moeten weten en begrijpen.

Levende Talen is het eens met de Commissie Schnabel dat er vanaf groep één grote aandacht moet zijn voor Nederlands. Nederlands is voor grote groepen kinderen geen moedertaal, maar in het onderwijs wel de instructietaal. Het vak Nederlands zal daarom meer en meer gegeven moeten worden vanuit een meertalig perspectief. Het juiste begrip van woordbetekenissen en het mondeling en schriftelijk hanteren van de geëigende formuleringen moeten vanaf groep één de grootste aandacht krijgen. Docenten Nederlands moeten daarom toegerust worden om meertalige leerlingen binnen het vak Nederlands in staat te stellen de vereiste taalvaardigheid te verwerven. En dat geldt overigens ook voor de vo-leraren van andere vakken.

Levende Talen maakt zich zorgen over de positie van de andere vreemde talen dan Engels. De opstellers van het rapport geven deze talen een vrijblijvende positie. Deze talen **kunnen** voorkomen in het domein Taal & Cultuur, dat in de onderbouw weliswaar verplicht aangeboden wordt maar niet verplicht een of meer vreemde talen omvat; in de bovenbouw **kunnen** andere vreemde talen dan Engels alleen voorkomen in het keuzedeel.

Op de website van het Europarlement staat:

‘In het kader van de bevordering van mobiliteit en intercultureel begrip heeft de EU het leren van talen aangewezen als een belangrijke prioriteit en financiert zij talloze programma's en projecten op dit gebied. Meertaligheid speelt volgens de EU een belangrijke rol in het Europese concurrentievermogen. Een van de doelstellingen van het Europese taalbeleid is derhalve dat iedere Europese burger naast zijn moedertaal twee andere talen beheerst.’

Rechtsgrond: Artikel 2 en 3 VEU alsmede artikel 6 en 165 VWEU.’

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/nl/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.13.6.html

De commissie Schnabel negeert en frustreert deze EU-doelstelling, door het aanbieden van een of meer andere vreemde talen dan Engels aan de willekeur van scholen over te willen laten.

Namens het bestuur van Levende Talen,

Judith Richters

Voorzitter

Lees meer reacties op het rapport *Ons Onderwijs 2032* op onze website:

- De reactie van de actiegroepen Duits en visiegroep Frans over het belang van Duits en Frans
- De open brief van studenten Frans van de Graduate School of Teaching
- De reactie van het Sectiebestuur Nederlands over de gewenste rol van Nederlands
- De reactie van de Vereniging van Docenten Engels op de Pabo (Vedoccep) over vroeg vreemdetalenonderwijs Engels (vvte)
- De column van erelid en docent Engels Christien van Gool over didactiek van de mvt en wensen t.a.v. andere exameneisen
- De reactie van het Meesterschapsteam mvt over o.a. het belang van onderwijs in de mvt bij het ontwikkelen van interculturele vaardigheden
- De reactie van het EP/Nuffic over de rol van talen in internationalisering